

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Virág Barbara jogi főelőadó által képviselt Budapesti Fegyház és Börtön (1108 Budapest, Kozma u. 13.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 8. napján meghozott 28. P. 25.464/2009/26. számú ítélete ellen a felperes 2011. március 31. napján 27. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2009. szeptember 18. napján előterjesztett keresetlevelében kártérítési igényt közölt az alperessel szemben. Előadta, hogy egészségi panaszai miatt az „Amerikai úti” kórházban kivizsgálták, ahol gerincbetegségét megállapították, terápiás kezelést kapott, és gyógytornát is rendeltek számára. Ezt követően azonban egészségügyi ellátást nem kapott, állapota romlott. A tornát hat havonta ismételni kellene, de az alperes ezt nem tette meg. Állította, hogy a gyógytornát az alperesnek be kellett volna tartatnia, ehelyett a felperesre bízta, hogy elvégzi-e. Az elrendelt hiánypótlás során 7.000.000 Ft-ban határozta meg a nem vagyoni kár megtérítésére irányuló igényét. Az alperes az egészséghez, testi épséghez fűződő jogát, emberi méltóságát sértette meg és az egyenlő bánásmód követelményét.

Az alperes a kereset elutasítását kérte vitatva annak mind a jogalapját, mind az összecszerűségét. Előadta, hogy a felperes 2005. január 17. és március 29., majd 2006. szeptember 25. és 2008. május 13. napja között tartózkodott az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. A felperes egészségügyi dokumentációját egészében megküldték az új fogvatartási hely szerinti intézetnek, de már a felperes által csatolt iratból is kiderült, hogy megkapta a szükséges egészségügyi ellátást. Az

irányadó orvosszakmai szabályoknak megfelelően járt el. A felperes a megfelelően felállított diagnózis szerinti kezeléseket megkapta. 2007. évben a fizioterápiás kezelést nem akarta igénybe venni. A felperesnek magának is mindent meg kellett tennie a saját egészségromlása elkerülése érdekében, így a gyógytornát folytatnia kellett volna. Mindazonáltal rámutatott, a keresetben írt állítások bizonyítása a felperest terheli.

A Fővárosi Bíróság 2011. március 8. napján meghozott 28. P. 25.464/2009/26. számú ítéletével a keresetet elutasította. Akként rendelkezett, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját, a le nem rótt 420.000 Ft illetéket és 75.745 Ft szakértői díjból álló költséget az állam viseli.

A büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (Bv.tvr.) 35. § (1) bekezdése, 36. § (1) bekezdés a) pontja, 47. § (2) bekezdése ismertetését követően az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a fogvatartás során az alperes által nyújtott egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatosan az alperes kártérítési felelőssége az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 244. §-ában írt utaló rendelkezés folytán a Ptk. 339. § (1) és 349. § (1) bekezdései alapján volt elbírálendő. A felperest terhelte, hogy bizonyítsa kára felmerültét, az alperesi magatartás jogellenességét, a kár és e magatartás közötti okozati összefüggést. Az alperesnek a mentesüléshez a felróhatóság hiányát kellett bizonyítania, vagyis az Eütv. 77. § (3) bekezdésére figyelemmel azt, hogy az elvárható gondossággal, a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával járt el. A kirendelt szakértő alap és kiegészített szakértői véleménye szerint a felperesnek 2005. január 3. napja óta a III-IV. és a IV-V. ágyéki csigolya előboltosulással járó porckorongsérve okoz egészségügyi problémát. A felperesnek ez a gerincbetegsége konzervatív úton, tehát műtét nélkül kezelendő, fizioterápia, gyógyszeres kezelés és gyógytorna együttes alkalmazásával. Műtétet általában a fenyegető bénulás indikál, ilyen állapot azonban a felperesnél nem alakult ki. A gyógytornászok az ún. „McKenzie tornát” szokták ajánlani, és a gyógytornász személyre szabottan állapítja meg, hogy melyek azok a mozgásformák, amiket a betegnek végeznie kell, hogy a porckorong ne nyomja az ideggyököt, és az előboltosulás visszahúzódjon. A bemutatást, betanítást követően a beteg maga gyakorolja a megtanult technikát. A felperes saját elmondása volt, hogy a gyógytornát betanították, ezt azonban a későbbiekben ő maga nem alkalmazta, a tanult gyógytornát nem végzi. A szakértő szerint a felperes 2005. évi gerinc állapotához viszonyítva nincs olyan eltérés, ami súlyosabbnak volna értékelhető. Jelenlegi állapota hasonló a 2005. évihez, és nincs olyan adat, amely az esetleges állapotromlást okozati összefüggésbe hozná a kezeléssel vagy annak elmaradásával. A fájdalom, mint szubjektív érzés abból is adódik, hogy a megtanult gyógytornát a felperes nem végzi. A felperes kártérítési igényének alapjául személyhez fűződő jogának sérelmét is megjelölte, hivatkozott a Ptk. 76. §-ára. E rendelkezésen keresztül az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 1., 2., és 8. §-ai az irányadóak. A felperes azonban nem tudta bizonyítani, hogy a gerincével kapcsolatos egészségi állapota 2005. óta egyáltalán, de különösen az alperes magatartásával okozati

összefüggésben romlott volna. Erre vonatkozó bővebb, részletesebb tényelőadás hiányában az emberi méltóságának, illetve az egyenlő bánásmód követelményének a megsértése nem volt értelmezhető. Egészségromlásának más, esetleg szabadlábban lévő hasonló állapotú beteg által kapott kezeléshez képest az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, tehát az alperes magatartásával összefüggésben a személyhez fűződő jog sérelme megállapítását, az ehhez kapcsolódó nem vagyoni kártérítés megítélését az okozati összefüggés hiánya kizárja. A szakértői vélemény kiegészítésével kapcsolatos felperesi indítványt a Pp. 3. § (4) bekezdése értelmében mellőzte, éppen az okozati összefüggés hiányára alapozva. A felperes keresetét tehát elutasította. Az alperes perköltségigényt nem érvényesített, ezért erről a rendelkezést a Pp. 78. § (2) és 79. § (1) bekezdése alapján mellőzte. A felperes részére engedélyezett költségmentesség folytán a le nem rótt illetékről és az állam által előlegezett szakértői díj viseléséről a Pp. 84. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a, míg a pártfogó ügyvéd díjának viseléséről a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján határozott.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte, és az alperes kötelezését 7.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt a kérdést, hogy a felperes maga a megfelelő tornát nem végezte el, és emiatt az alperes nem lépett fel, és így a felperes egészségi állapotában a szakvéleményre utalással is nagyfokú romlás következett be. A szakvélemény szerint a torna végzése a beteg állapotát kedvezően befolyásolja. Amikor az alperes semmiféle kényszerítő eszközt nem alkalmazott annak érdekében, hogy a felperes az orvosok által javasolt tornát elvégezze, megszegte kötelezettségét. Az olyan személlyel szemben, aki nem választhatja meg szabadon, hogy milyen terápiában vesz részt, a felügyeletet gyakorló szervnek az ilyen mulasztás miatt határozottan fel kellett volna lépnie. Ezt a kérdést az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. A büntetés végrehajtását töltő felperessel szemben kikényszerítendő lett volna az orvosi előírások betartása, és ha ezt az alperes nem tette meg, úgy őt mulasztás terheli. E mulasztás következtében hátrányt szenvedett személy kárát viselni köteles, jelen esetben megtéríteni. Vizsgálandó lett volna egyébként a követelés összecszerűsége is. Indokolt annak feltárása, hogy a felperes, ha a javasolt terápiát betartja, milyen mérvűre csökkent volna le egészségkárosodása. Erre tekintettel további szakértői bizonyítást indítványozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte.

A felperes fellebbezése folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében felülbírált (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes jogi következtetéseket vont le, érdemi döntése helytálló, melyet a másodfokú bíróság a

Pp. 253. § (2) bekezdésére és a 254. § (3) bekezdés második mondatára utalva helybenhagyott.

A kártérítési felelősség egyik kötelező elemeként szabályozott jogellenes magatartás az alperes terhére nem állapítható meg. A fellebbezésben írtakra tekintettel a másodfokú bíróság rámutat, hogy a felperes keresetében nem állította, és nem bizonyította, hogy a gyógytorna végzésében az alperes akadályozta volna, az ahhoz szükséges feltételeket nem biztosította volna. A felperes egyetlen ilyen tárgyú az alpereshez intézett, a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 6. § (1) bekezdése szerinti eljárást kezdeményező kérelemre nem hivatkozott. (Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a fogvatartottnak a fogvatartással összefüggő ügyében - hivatalból vagy kérelemre - azon intézet kijelölt szervezeti egységének a vezetője dönt, ahol a fogvatartott a büntetés vagy intézkedés végrehajtása céljából tartózkodik. A fogvatartott a fogvatartással összefüggő ügyében - a kérelem, bejelentés tárgyának a megjelölése nélkül - személyes meghallgatást kérhet az intézet szervezeti egységeinek a vezetőitől vagy a parancsnoktól, hozzájuk írásban közvetlenül is fordulhat.) A felperes az e rendelet 6. § (2)-(7) bekezdéseiben szabályozott panaszeljárást nem kezdeményezett. A felperes saját hibája, hogy a számára előírt, betanított gyógytornát nem végezte. Téves az a megközelítés, hogy az alperes kikényszeríthette volna, hogy a felperes a saját egészségét szolgáló gyógytornát folytassa. A Bv.tvr. meghatározza, mikor alkalmazható a fogvatartottal szemben kényszerítő eszköz (33. § (4) bekezdés), a perbeli eset azonban nem vonható e körbe.

Az elsőfokú bíróság megindokolta, hogy miért tekintette szükségtelennek a szakértői bizonyítás további kiegészítését. Mivel az alperest nem terheli jogellenes magatartás azzal összefüggésben, hogy a felperes a gyógytornát nem végezte, így a kártérítési felelősség egyik kötelező eleme hiányában nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy milyen mértékű lenne a felperes egészségkárosodása, ha a gyógytornát folyamatosan végezte volna.

A másodfokú eljárásban az alperes perköltség megállapítását nem kérte, e tárgyban a másodfokú bíróság a rendelkezést a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte. A felperes számára engedélyezett költségmentesség (Pp. 84. § (1) bekezdés a) pont) folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli. A felperes képviselőjére kirendelt pártfogó ügyvéd díjával kapcsolatos rendelkezésre a Pp. 87. § (2) bekezdése az irányadó.

, 2011. október 20.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hiteléül: